

#### 1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA

CÓDIGO	
MATERIA	Movimento
DISCIPLINA	Movimento Expresivo II
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	
CURSO	1º (2º cuatrimestre)
CRÉDITOS ECTS	6
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Noelia Blanco
DOCENTES	<b>Nome e apelidos:</b> Ricardo Solveira Díaz <b>Horario titorías:</b> <a href="https://esadgalicia.com/curso-escolar/">https://esadgalicia.com/curso-escolar/</a> Despacho: D2 <b>Contacto:</b> ricardosolveira@edu.xunta.gal
	<b>Nome e apelidos:</b> <b>Horario titorías:</b> <b>Despacho:</b> <b>Contacto:</b>
DESCRIPCIÓN	Estudo da linguaxe expresiva e comunicativa non verbal do corpo. Adestramento corporal. Sensibilización psicosomática. Conciencia do corpo por medio da vivencia do movemento.
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego <input checked="" type="checkbox"/> Castelán <input checked="" type="checkbox"/> Inglés <input type="checkbox"/> Portugués <input type="checkbox"/>

#### 2. COMPETENCIAS

##### COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica construtiva no traballo en equipo.
T10	Liderar e xestionar grupos de traballo.

##### COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

<b>X1</b>	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as conductas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
<b>X2</b>	Comprender psicoloxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
<b>X3</b>	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demás, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
<b>X5</b>	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
<b>X8</b>	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.

#### COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE

<b>EI1</b>	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
<b>EI2</b>	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
<b>EI3</b>	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
<b>EI5</b>	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Preparar o corpo como ferramenta de traballo actoral	X1; X2; X3; X5; EI1; EI5
2. Desarrollar a percepción a través do corpo, potenciando a escucha e a resposta aos diferentes estímulos.	X1;X2;X3;X5; X8;T1;T3;T7;T10
3. Valorar o proceso no traballo de aula.	X1;X2;X3;X5; X8;T1;T3;T7;T10
4. Potenciar as capacidades creativas e expresivas do corpo	EI1;EI2;EI3;EI5; X5;
5. Discernir os elementos que interveñen no proceso de creación corporal.	T1;T3;T7;T10;X1;EI5
6. Afondar na creación corporal desde un punto de vista analítico e crítico.	T7;X1;X3
7. Desarrollar a capacidade creativa con diferentes materiais de traballo.	X1;X2;X3;X5; X8;T1;T3;T7;T10
8. Compreender o valor do traballo en grupo.	T7;T10;X2

9. Reconocer o compromiso individual de cara ao traballo grupal.	T7;T10;X1;El2
10. Responsabilizar ao alumnado dos estados psicosomáticos precisos para o feito escénico	X1;X2; X3;El1

<b>4. CONTIDOS</b>		
<b>TEMAS</b>	<b>SUBTEMAS</b>	<b>SESIÓNS</b>
1 Acondicionamento físico II.	1.1. Elasticidade e flexibilidade muscular. 1.2. Tonicidade e resistencia corporal.	2
2 O entrenamiento actoral II	2.1 Entrenamiento actoral individual. 2.2 Entrenamiento actoral grupal.	3
3 Os modos de movemento.	3.1 Segmentado. 3.2 Ondulatorio. 3.3 Articulado. 3.4 Con percorrido.	10
4 As calidades de movemento.	4.1 Suave e livián. 4.2 Suave e pesado. 4.3 Forte e livián. 4.4 Forte e pesado.	10
5 As accións básicas do esfuerzo.	5.1 Deslizar. 5.2 Flotar. 5.3 Golpear. 5.4 Fender. 5.5 Presionar. 5.6 Retorcer. 5.7 Sacudir. 5.8 Teclear.	10
6 O proxecto grupal		10
<b>TOTAL SESIÓNS</b>		<b>45</b>

<b>5. PLANIFICACIÓN DOCENTE</b>			
<b>Actividade / Número de horas</b>	<b>Presencial (horas)</b>	<b>Non presencial (horas)</b>	<b>Total</b>
Actividades introductorias	5	5	10
Exposición maxistral			
Exposición práctico-teórica	5	5	10
Práctica individual	30	40	70
Práctica colectiva	30	20	50
Obradoiro			

Seminarios			
Actividades complementarias		10	10
Outros			
Titorías individuais	5		5
Titorías de grupo	5		5
Actividades de avaliação. Probas	5	5	10
Actividades de avaliação. Presentacións / mostras	5	5	10
Actividades de avaliação. Revisión			
<b>TOTAL</b>	<b>90</b>	<b>90</b>	<b>180</b>
<b>PORCENTAXE</b>	<b>50%</b>	<b>50 %</b>	<b>100 %</b>

## 6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOGÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAJE

Actividades	Descripción
Exposición práctico-teórica.	Exposición por parte do docente e/ou alumnado ante un grupo de alumnos dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun proxecto, exercicio ou problema.
Práctica individual	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor.
Práctica colectiva.	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor de xeito grupal.
Titorías individuais.	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/ desenvolvemento de actividade da materia e do proceso de aprendizaxe.
Titorías de grupo.	Entrevista que o grupo fai co profesor da materia para asesoramento/ desenvolvemento de actividade da materia e do proceso de aprendizaxe.
Presentacións / mostras.	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo, desenvolvidas nun espazo de representación con público.
Metodología integradora: Aprendizaxe colaborativa.	Enfoque interactivo de organización do traballo no cal os alumnos son responsables da súa aprendizaxe e a da os seus compañeiros nunha estratexia de corresponsabilidade para acadar metas e incentivos de grupo.
Cartafol; dossier.	Documento elaborado polo estudiante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.

## 7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimiento	Farase un seguimiento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Titoría presencial:</i> O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dubidas e inquedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica:</i> O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

## 8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

*O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.*

### 8. 1. Evaluación ordinaria

Ferramenta / actividad	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo de aula/ Observación sistemática:	X 1; X 2; X 5; X 8; T1; T3; T7;T10; EI3;	40%
Actitud y participación en clase	X 1; X 2; X 3; X 5; T3; EI1; EI2;EI3; EI5	20%
Trabajos específicos prácticos y teóricos	X 2; X 3; X 5; T3; T7; T10; EI1;EI2; EI5	40%

### 8.2. Evaluación extraordinaria

Ferramenta / actividad	Competencias avaliadas	Ponderación
Ejecución dun quencemento actoral; individual e grupal .	T1; T3; T7; T10	10%
Práctica colectiva/Traballo de dinámicas grupais.	T1; T3; T7; T10	10%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos a os modos de movemento	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;	15%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos ás calidades de movemento	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;EI3; EI5	15%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos ás acciones básicas do esfuerzo.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;EI3; EI5	15%
Proxecto Grupal.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;EI3; EI5	15%
Titorías individuais / Entrevista persoal, entrega da memoria do proceso de preparación da proba extraordinaria.	X 2; X 3; T1; T3; T7; T10	20%

**8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria**

Ferramenta / actividad	Competencias avaliadas	Ponderación
Ejecución dun quencemento actoral; individual e grupal .	T1; T3; T7; T10	10%
Práctica colectiva/Traballo de dinámicas grupais.	T1; T3; T7; T10	10%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos a os modos de movemento	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2;	15%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos ás calidades de movemento	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2; EI3; EI5	15%
Exposición teórico-práctica: traballos referidos ás acciones básicas do esfuerzo.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2; EI3; EI5	15%
Proxecto Grupal.	X 1; X 2; X 3; X 5; X 8; EI1; EI2; EI3; EI5	15%
Titorías individuais / Entrevista persoal, entrega da memoria do proceso de preparación da proba extraordinaria.	X 2; X 3; T1; T3; T7; T10	20%

**9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS**
**REFERENCIAS BÁSICAS**

- Bachmann, Marie-Laure (1998): *Lana rítmica Jaques-Dalcroze. Una educación por lana música y para lana música*, Madrid, Pirámide.
- Dennis, Anne (2014): *Él cuerpo elocuente. lana formación física de él actor*. Madrid, Fundamentos
- Kalmar, Déborah (2005): *Qué eres lana expresión corporal. A partir de lana corriente de trabajo creada por Patricia Stokoe*, Buenos Aires, Lumen.
- Kesselman, Susana (2005): *Él pensamiento corporal. De lana inteligencia emocional a lana inteligencia sensorial*, Buenos Aires, Lumen.
- Laban, Rudolf (1984): *Danza educativa moderna*, Barcelona, Paidós.
- (2006) *Él dominio de él movimiento*, Madrid, Fundamentos.
- Learreta Ramos Begoña (ed.) (2005): *Los contenidos de lana Expresión Corporal*, Zaragoza, INDE.
- Lee Du, Jean(1986): *Él cuerpo hablado. Psicoanálisis de lana expresión corporal*, Barcelona, Paidós.
- Ridocci, Mercedes (2009): *Expresión Corporal. Arte de él movimiento. Lanas bases prácticas de él lenguaje expresivo*, Madrid, Biblioteca Nueva.
- (2005): *Creatividad corporal*, Ciudad Real, Ñaque.
- Schinca Marta (2003): *Manual de psicomotricidad , ritmo y expresión corporal*, Barcelona, Praxis.
- (2002): *Expresión corporal. Técnica y expresión de él movimiento*. Barcelona, Praxis.
- Stokoe, Patricia y Harf , Ruth (1992): *Lana expresión corporal en él jardín de infantes*, Barcelona, Paidós.



XUNTA  
DE GALICIA

ESCOLA SUPERIOR DE  
ARTE DRAMÁTICA  
DE GALICIA

esadg

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

**10. OBSERVACIÓN / RECOMENDACIÓN**

Procurarase durante o curso a integración con outras especialidades por medio de sesións conxuntas.

En casos de excepcionalidade poderase mostrar o traballo desenvolvido na aula fora do espazo da Escola.